

Oversigt

over det

Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger

og

dets Medlemmers Arbejder

i Aaret 1850.

Af

Conferentsraad og Professor **H. C. Ørsted**,
Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, Selskabets Secretair.

Nr. 4.

Mödet den 5te April.

Conferentsraad *Kolderup-Rosenvinge* forelæste i foregaaende og dette Möde en Afhandling om Kirkebestyrelse, Kirkeforfatning og Kirkens Ejendomsret. Da denne Afhandling særskilt er given i Trykken, meddeles her intet Udtog, men kun nogle af dens Hovedmomenter. Det har fornemmelig været Forfatterens Hovedformaal at bidrage til at oplyse Forholdet mellem Stat og Kirke og ad den historiske Vei at forklare, hvorledes i de protestantiske Stater og navnlig i Danmark *Kirkens øverste Styrelse* er bleven lagt i Landsherrens Hænder; at dette var Tilfældet i Danmark för Souverainitetens Indførelse og at denne ikke har forøget Kongens Myndighed over Kirken, som heller ikke kan antages at være forandret ved Grundloven, saalænge som den ved Grundloven bebudede Forfatning for Kir-

ken endnu ikke er organiseret. I denne Udvikling var det nødvendigt at gaae tilbage til Kirkens Tilstand og Forhold til Staten i de ældste Tider og isærdeleshed til den Stilling, som den protestantiske Kirke indtog. Af de bekendte forskjellige Theorier eller saakaldte Systemer, der gaae ud paa at forklare den protestantiske Kirkens Stilling til Staten, har Forf. troet at kunne paavise, at det saakaldte episkopale System er det, som nærmest slutter sig til Reformatorerne Anskuelse, og at det ogsaa er det, som den danske Kirkebestyrelse til forskjellige Tider har havt for Øje. Hvad *Kirkeforfatningens* Beskaffenhed angaaer, da søgte Forf. at vise, at den Kirkens Repræsentation, som det saakaldte Collegialsystems nyeste Forfægtere ansee for at høre til en god Kirkeforfatnings Væsen, ligesaa lidet findes begrundet i den protestantiske Kirkens Bekjendelsesskrifter, som den af Systemets Ophavsmand (Pfaff) har været paatænkt; uagtet en almindelig Repræsentation af Kirken vel med en vis abstrakt Conseqvents kan udledes af dets Lære, at Kirken er et lige Selskab, er det dog kjendeligt, at de mange Ønsker i denne Retning fornemmelig ere opstaaede ved Paavirkning af Tidens politiske Anskuelse og Forkjærlighed for repræsentative Former. At Kirkens Selvstændighed og dens væsentligste Interesser kun lidet vilde sikkes ved den *almindelige* Valgret og Valgbarhed, hvortil Conseqventsen maatte lede og hvortil de flere Forslag i den nyeste Tid allerede tydelig henpege, oplystes ved at henvise til flere Conflicter, som vilde opstaae mellem Stat og Kirke, naar man vilde løse de Baand, som endnu knytte dem til hinanden.

I Henseende til Spørgsmaalet om *Kirkens Ejendomsret* har Forf. sat sig den Opgave: ved Lovgivningen fra Christian III, Frederik II, Christian IV og Christian V, at føre Beviset for, at den danske Regjering klart har erkjendt Kirkens Ejendomsret og at de enkelte Regjeringshandling, der synes at have gjort Indgreb i denne, ingenlunde kunne betragtes som Anvendelse af et Princip, der efter Reformationen skulde have betragtet Kirkens Ejendom som Statens, men som Undtagelse fra den i en Mængde Lovbud opstillede Regel, at Kirkegodset skal holdes adskilt fra Statens, hvorfor i denne Henseende Grundlovens § 87 maa komme til Anvendelse.